

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1P/30/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5618200482
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2020:5618200482.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou JUDr. Katarínou Podhorcovou v právnej veci starostlivosti o maloleté deti S. E., nar. XX. XX. XXXX, a Š. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, 031 01 Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, deti matky K.. X. E., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom V. L. XXX/ X, T., a otca K.. R. E., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Q. XXX/X, N. Y., zastúpeného advokátkou JUDr. Zuzanou Medveckou, so sídlom Garbiarska 695, Liptovský Mikuláš, v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného a zmenu úpravy styku otca s maloletými deťmi a o návrhu otca na zníženie výživného, takto

r o z h o d o l :

1. Mení sa rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 8C/145/2009-483 zo dňa 10. 10. 2012 v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 8C/145/2009-530 zo dňa 3. 6. 2013, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 10Co/466/2013-571 zo dňa 30. 5. 2014, v časti týkajúcej sa výživného a úpravy styku maloletých detí S. E. E. Š. E. tak, že
2. otec je povinný prispievať na výživu maloletého S. E., nar. X. X. XXXX, v čiastke po 100,- eur mesačne, a na výživu maloletého Š. E.V., nar. X. X. XXXX, čiastkou po 80,- eur mesačne, vždy do 15. dňa každého kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky maloletých, počnúc od 1. 2. 2018.
3. Zameškané výživné za obdobie od 1. 2. 2018 do 31. 1. 2020 na maloletého S. E. v sume 240,- eur a na maloletého Š. E. v sume 480,- eur súd povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach po 20,- eur na každé dieťa, spolu s bežným výživným, prvýkrát v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku, pričom nezaplatením čo i len jednej splátky sa stane splatným celý zvyšok dlhu na výživnom naraz.
4. Súd návrh matky na zvýšenie výživného vo zvyšnej časti zamietla.
5. Súd návrh matky na zrušenie styku otca s maloletými deťmi S. E., nar. X. X. XXXX, a Š. E., nar. X. X. XXXX, zamietla.
6. Súd návrh otca na zníženie výživného na maloleté deti S. E., nar. X. X. XXXX, a maloletého Š. E., nar. X. X. XXXX, zamietla.
7. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 10. 01. 2018 podala matka K.. X. E. návrh na zvýšenie výživného na maloleté deti S. E. E. Š. E. s odôvodnením, že výdavky súvisiace so starostlivosťou o maloleté deti sa zvýšili. V ďalšom štádiu konania svoj návrh spresnila, keď zvýšenie výživného žiadala od februára 2018 v čiastkach po 150,- eur

mesačne na každé dieťa. Matka sa v konaní súčasne domáhala zrušenia úpravy styku otca s maloletými deťmi, z dôvodu, že otec terajší stav zneužíva proti nej.

2. Dňa 19. 11. 2018 doručil otec prostredníctvom svojej právnej zástupkyne návrh na zníženie výživného na maloletého S. E. zo sumy 90,- eur mesačne na sumu 50,- eur mesačne a na maloletého Š. E. zo sumy 60,- eur mesačne na sumu 40,- eur mesačne. Otec svoj návrh odôvodnil tým, že matka svoj návrh na zvýšenie výživného neodôvodnila. On je toho názoru, že nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšenie výživného na maloleté deti tak, ako sa toho domáha matka. Je toho názoru, že došlo k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zníženie výživného na maloletého Š. a maloletého S.. Súčasne poukázal na to, že oproti pôvodnému rozhodnutiu došlo k výraznej zmene pomerov v otázke príjmov u matky, ktorá toho času má príjem zo zamestnania a súčasne býva so svojou matkou, ktorá jej na chod domácnosti prispieva. Otec ďalej poukázal na zmenu pomerov na jeho strane, ktorá odôvodňuje zníženie výživného na obidvoch mladších synov.

3. V konaní bolo vykonané dokazovanie výsluchom obidvoch rodičov, maloletých detí, priateľky otca, oboznámením sa so stanoviskom kolízneho opatrovníka, s prednesom zástupkyne otca, s listinnými dôkazmi preukazujúcimi najmä príjmy a výdavky obidvoch rodičov i maloletých detí, s úradnými záznamami a správami kolízneho opatrovníka, taktiež s obsahom súvisiacich pripojených spisov týkajúcich sa rozhodovania vo viacerých veciach maloletých, sp. zn. 8C/145/2009, 1P/209/2017, 9P/156/2018, 10P/26/2015, 9P/20/2014, 10P/44/2013, 10P/57/2014, 4P/94/2012.

4. Na pojednávaní dňa 18. 06. 2019 matka uviedla nasledovné. Od posledného určenia výživného nastali výrazné zmeny u synov, keď S. navštevuje 2. stupeň základnej školy, Š. je v 3. ročníku základnej školy. Suma 150,-eur, ktorú platí otec na synov, nie je primeraná. Zvýšili sa výdavky na deti a zvýšené výživné by tiež malo slúžiť na obohatenie času, tráveného počas prázdnin a počas voľna. Podľa vyjadrenia matky sa synovia nechcú stretávať s otcom, otec len využíva terajšiu úpravu styku na to, aby na ňu podával rôzne oznámenia, odňaté jej boli prídavky na deti. Záujem otca o deti je len zdanlivý, formálny. Matka sa vyjadrila i ku návrhu otca, doručeného tunajšiemu súdu vo veci zverenia dvoch mladších synov do jeho osobnej starostlivosti, ktorý považuje za účelový, pretože otec k deťom nemá žiaden vzťah. V školskom roku 2018/2019 stála strava maloletého S. 1,26 eura na deň, mesačne cca 27,- eur. Ranná družina stojí 2,50 eura plus primerané výdavky sú na stravu, ošatenie, obuv, hygienu. Strava pre Š. stála v danom čase 1,19 eura na deň, za školský klub detí matka platí 4,50 eura. Výdavky na školské potreby, pomôcky, stravu, ošatenie, obuv sú primerané. Cestovné pre obidve deti stojí mesačne približne 45,- eur, buď im dobíja kartu, alebo ich vozí autom. Š. chodí na turistický krúžok, za ktorý sa neplatí. Na platené krúžky peniaze nemajú. Za nájom bytu platí 171,75 eura mesačne, za plyn 70,- eur mesačne, za elektrinu 26,- eur mesačne, za vodu 20 - 25,- eur mesačne, podľa mesačnej spotreby. Ďalšie výdavky mesačne sú na telefón 30,- eur, internet 10,- eur, skylink 3,99 eura. Spolu náklady na bývanie činia sumu 332,- eur. Výdavky na auto predstavujú sumu 160,- eur mesačne, v tom sú zahrnuté i výdavky na údržbu, opravy. Poistenie stojí 314,54 eura ročne. Za svoju poisťku si platí 66,10 eura štvrťročne, t. j. mesačne 22,- eur. Druhú poisťku si platí v sume 6,60 eura mesačne. Ide o rizikové, úrazové a kapitálové zložky. S. poistenie stojí 3,75 eura mesačne plus 1,90 eura mesačne kapitálová zložka. Poistné Š. stojí 4,50 eura mesačne. Doplnkové dôchodkové poistenie si platí v sume 15,- eur mesačne. Poistenie domácnosti stojí 42,- eur ročne. Spláca pôžičku v Tatra banke v sume 55,61 eura mesačne, čerpanú na opravu chrupu. To, čo jej zostalo, použila na dovolenku v sume 1 000,- eur minulý rok (2018), kúpila aquapasy, pretože na dovolenku im už peniaze nevyjdú, spolu to stálo 267,- eur pre všetkých troch. Spláca pôžičku v sume 8,69 eura mesačne, čerpanú na mobilný telefón Š.. Stál 159,- eur plus 30,- eur stál reproduktor. Splátka jej pokút je 20,- eur mesačne, uložené boli v celkovej sume 500,- eur. Lieky pre ňu a pre synov predstavujú položku cca 50,- eur priemerne mesačne, v čom sú zahrnuté i platby za fyzioterapiu, kde boli deti na jeseň roku 2018. Naučili sa základné cviky, celkovo tam boli 6 - 7 krát. Nevie špecifikovať, koľko stojí oblečenie, chlapci rastú rýchlo, niečo i zjedia, výdavky na stravu sú vyššie a bude to stále viac s tým, ako rastú. Spotreba pracích prostriedkov sa odvíja od každodennej prevádzky práčky. Voľnočasové aktivity detí sú obmedzené, v rámci možností. Jej matka jej prispieva na domácnosť, pretože inak ide od výplaty ku výplate. V priemere jej poskytuje sumu 200,- eur mesačne. Matka platí i nájom, plyn a elektrinu, ona (matka) zabezpečuje stravu, hygienické potreby. Koncesionársky poplatok neplatia, oslobodení sú od platenia od apríla 2019. Nemala vedomosť o skutočnosti, ktorou argumentoval otec, že internet poskytujú obe spoločnosti, ktorým matka platí. Nedoplatky na energiách a vode nemajú, preplatky sa vracajú jej matke, keďže sa tieto položky platia z jej účtu. Za minulý rok (2018) bol preplatok asi 200,- eur. Jej matka to rozdelila, niečo si nechala, niečo poskytla jej. Za elektrinu platia zálohu v sume 26,-

eur mesačne, za plyn 70,- eur mesačne, zvyknú mávať preplatky. Po odchode syna C. ku otcovi sa výdavky neznížili, pretože kúriť musia rovnako, výdavky za vodu sa neznížili, za elektrinu taktiež nie. Do práce a späť dochádza na vzdialenosť 50 km, tiež vozí deti, chodí po ne do školy viackrát, tak isto na krúžky. Býva mimo Liptovského Mikuláša, preto, keď potrebuje ísť na nákup a pod., ide autom. Na aute mala rozbité zadné sklo, časť sa uhradila z havarijného poistenia, kde však má spoluúčasť 160,- eur, poisťovňa vrátila približne 200,- eur. Havarijné poistenie a povinné poistenie stojí 314,54 eura ročne. Pred STK a emisnou kontrolou pôjde na servisnú údržbu a kontrolu vozidla, potrebná bude výmena oleja a filtrov, pôjde o vyššiu sumu. Do práce chodíva priemerne 3x týždenne. Len pre ňu sú výdavky s tým spojené okolo 60,- eur mesačne, ďalšie výdavky na benzín predstavujú položku 60 - 70,- eur mesačne. Ďalšie výdavky na pohonné hmoty sú spojené s návštevami jej matky u lekára, voľnočasové aktivity, cestami na nákupy, výlety do okolia. Na podporu svojich tvrdení matka predložila originál faktúry na sumu 364,94 eura s účelom: výmena zadného sklad dňa 25. 01. 2019, doklad, svedčiaci o nákupe aquapasov v celkovej sume 267,- eur a iné doklady, faktúry a pokladničné doklady, svedčiace o tvrdených výdavkoch. V ďalšom období mala matka výdavky na stravu pre každé dieťa v sume 42,- eur na začiatku školského roka. Na argument otca, týkajúci sa údajného častého vozenia matky osobným motorovým vozidlom, táto poukázala na potrebu viackrát vozit' synov, a to osobitne, v závislosti na ich aktivitách a školskej družine. Kredit deťom na telefón dobíja po 5,- eur, keď potrebujú. Mesačne to je pre obidvoch cca 6,- eur. Desiatové karty im dobíja v sumách po 3,- eurá priemerne mesačne každému. Deti si môžu z automatu vyberať mlieko, cereálie, často to využívajú. Š. je šetrný, dáva si dotované mlieko, S. tiež, ale k tomu si kupuje i cereálie. Okrem toho, každý deň im pripravuje desiatu do školy ona. Deti boli v škole v prírode, dotovanej sumou 100,- eur, ona platila 40,- eur, 20,- eur poskytol otec detí. S. otec zaplatil školský výlet 8,- eur na Oravskom hrade, matka mu poskytla 10,- eur vreckové, 10,- eur dostal od starej matky, rovnako druhý syn. Za angličtinu pre Š. platila 13,- eur za učebnicu, 7,- eur za pracovný zošit, spolu 20,- eur. Knihu nekupovala, tú dostanú v škole. Pokiaľ ide o úplný prehľad výdavkov, ona si evidenciu nevedie, neodkladá všetky doklady. Podľa nej, otec, u ktorého v starostlivosti je syn C., má prehľad, aké sú výdavky. Iní muži automaticky, bez rozhodnutia súdu, poskytujú zvýšené výživné, otec chce však výživné znížiť. Matka rázne odmieta vyjadrenie otca, že synom nevybrala predpísané lieky. Zistenia, ktoré má otec, môžu súvisieť s chybami, súvisiacimi s elektronickými predpismi. Totiž, otec poukázal na to, že podľa prehľadu zdravotnej poisťovne matka nevybrala S. lieky Penicilín 500 mg v júni 2019, Cetrizin na alergiu, podľa neho, recept bol prepadnutý. K uvedenému matka uviedla, že rovnakú účinnú zložku má i liek Zirtec, ktorý v lekární vybrala. Bločky o kupovaných liekoch a doplatkoch nemá, vyhadzuje ich, trojizbový byt nemôže mať zahľtený. Z pokladničných dokladov, svedčiacich o výdavkoch na fyzioterapiu detí, vyplývajú platby v sumách po 10,- eur v septembri 2018 dvakrát, v októbri 2018 trikrát, v novembri 2018 jedenkrát. Pomôcky na cvičenie podľa faktúry zo dňa 22. 09. 2018 predstavujú položku 23,25 eura.

5. V doplňujúcich vyjadreniach matka uviedla, že nemá žiadne úspory. Prostriedky, ktoré uložila do fondov, sú C., išlo o sumu 1 060,- eur v septembri 2018, keď zrušila poisťku a peniaze z nej použila ako investíciu do fondov pre syna, ktorý ich bude mať k dispozícii, keď bude mať 18 rokov.

6. V priebehu konania matka predložila výpis z účtu, svedčiaci o úhradách jednotlivých položiek, s ktorých obsahom bolo oboznámené, pričom tieto korešpondujú s jej vyjadreniami na pojednávaní. Pokiaľ ide o výdavky na pohonné hmoty, kreditnou kartou platila vo februári 2018 120,28 eura, v marci 2018 najmenej 54,70 eura, v apríli 2018 najmenej 54,60 eura, v máji 2018 najmenej 91,81 eura, v júni 2018 najmenej 48,64 eura, v júli 2018 najmenej 63,35 eura, v auguste 2018 najmenej 49,99 eura, v septembri 2018 najmenej 85,29 eura, v októbri 2018 najmenej 85,46 eura, v novembri 2018 najmenej 82,05 eura, v decembri 2018 najmenej 101,55 eura, v máji 2019 najmenej 85,53 eura, v apríli 2019 najmenej 55,83 eura, v marci 2019 najmenej 81,38 eura, vo februári 2019 najmenej 75,97 eura, v januári 2019 najmenej 55,42 eura, v septembri 2019 najmenej 53,88 eura, v októbri 2019 najmenej 79,91 eura, v auguste 2019 najmenej 27,57 eura, v júli 2019 najmenej 53,79 eura, v júni 2019 najmenej 53,62 eura, v septembri 2019 najmenej 120,76 eura a 54,74 eura. V podobnej výške platila za pohonné hmoty i debetnou kartou.

7. Zástupkyňa otca upriamila pozornosť na nehospodárne využívanie osobného motorového vozidla, keď je zrejmé, že matka v priebehu dňa aj niekoľkokrát využíva osobné motorové vozidlo, čo je zrejmé z finančných operácií, svedčiacich o používaní kreditnej karty opakovane, a teda o opakovanom použití osobného motorového vozidla. Teda, ak má matka vysoké výdavky na pohonné hmoty, môže to byť spôsobené týmto konaním.

8. Z ďalšieho prehľadu výdavkov matky vyplýva, že za opravu zámku - zadné dvere na kufri, zaplatila 80,- eur, daň za psa plus komunálny odpad 91,97 eura, dovolenka v Chorvátsku v roku 2018 stála (podľa kópie zmluvy o obstaraní zázradu) 893,- eur, vreckové na dovolenku platila 300,- eur. Matka matky je vedená ako klient Komunálnej poisťovne s poistením zodpovednosti za škodu, spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vo výške 85,24 eura v roku 2018, taktiež s havarijným poistením motorového vozidla s platbami 220,- eur ročne za obdobie od 31. 07. 2018 do 31. 07. 2019. Obec Podtureň vyrubila matke maloletých daň za psa v sume 40,- eur za obdobie 2018.

9. Zo zmluvy o nájme bytu vyplýva, že matka je nájomcom obecného 3-izbového bytu, nachádzajúceho sa v Obci Podtureň, o rozlohe 84,04 m².

10. Z rozhodnutia Obce Podtureň vyplýva vyrubenie miestneho poplatku za komunálne odpady v sume 51,97 eura na obdobie roku 2018 pre matku, synov C., S., Š. a matku matky. Poplatok za komunálny odpad bol v roku 2019 tiež v sume 51,97 eura za matku, matku matky a dvoch synov, S. E. E. Š. E., bol zaplatený 26. 08. 2019. Daň za psa za obdobie 2019 bola zaplatená v rovnaký dátum v sume 40,- eur. Z dokladu dodávateľa SSE pre odberateľa - K. X. E. vyplýva vyúčtovanie preplatku v sume 17,86 eura za dodávku a distribúciu elektriny za obdobie od 04. 07. 2018 do 03. 07. 2019.

11. Matka matky je vlastníčkou osobného motorového vozidla Hyundai i30, rok výroby 2012, ktoré používa matka pre účely rodiny i do práce. Z pokladničného dokladu STK vyplýva poplatok za emisnú kontrolu a technickú kontrolu vozidla dňa 24. 07. 2019 v sume 64,- eur. Z pokladničného dokladu, svedčiaceho o výmene filtra a oleja do osobného motorového vozidla vyplýva platba v celkovej sume 50,20 eura 24. 07. 2019. K uvedeným dokladom matka uviedla, že v prípade, keď jej matka potrebuje odvoz vozidlom, čerpá pohonné hmoty osobitne, avšak k tomu ona doklady nemá. Doklady, ktoré predložila, svedčia o jej (matky maloletých detí) výdavkoch na pohonné hmoty. Za prezutie zimných gúm platila 30,- eur.

12. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne vyplýva priznanie starobného dôchodku matke matky v sume 464,10 eura mesačne a vdovského dôchodku v sume 109,60 eura mesačne, t. j. spolu 573,70 eura mesačne v roku 2019. Starobný dôchodok bol oproti roku 2018 zvýšený o 11,80 eura mesačne, vdovský dôchodok o 2,80 eura mesačne.

13. K ďalším výdavkom sa matka vyjadrila na pojednávaní dňa 07. 11. 2019, keď uviedla, že maloletý S. začal po prázdninách hrať futbal. Vznikli i ďalšie výdavky na krúžky, avšak niektoré boli platené, preto v súčasnosti deti navštevujú len neplatené krúžky. Za rukavice na futbal zaplatila 13,95 eura, za tenisky 29,90 eura. Doklady z nákupu kopačiek S. niekde založil, na pojednávaní ich nemala k dispozícii. Matka ďalej uviedla, že Š.K. kupovala zimnú vetrovku za 26,85 eura. Obidvom synom kupovala zimné topánky po 20,90 eura. Vždy pri nástupe zimného obdobia sa musia kupovať deťom nové topánky a nové oblečenie. S. kupovala v Poľsku tašku, pokladničný doklad nenašla. Matka ďalej predložila doklad, svedčiaci o nákupe vychádzkovej obuvi za 26,85 eura a nákup detských bünd za 29,99 eura dvakrát. Vychádzková obuv bola kupovaná Š. a dve bundy obidvom synom. Nie je pravda, že strava v škole je zadarmo, pretože v auguste musela zaplatiť tzv. kauciu za Š. 51,30 eura a za S. 67,90 eura. Z kaucie sa strhávajú poplatky za obedy v prípade, ak deti obedy neodhlásia alebo neodoberú. S. bol so školou na výlete 29. 10. 2019, zaplatila 6,- eur, Š. bol na exkurzii, kde mu poskytla vreckové, s krúžkom bol na exkurzii v múzeách a galériách v Liptovskom Mikuláši 29. 10. 2019. September 2019 bol náročný na poplatky v škole, a to v rôznych sumách 10,- eur, 13,50 eura, 16,- eur, nemá to presne vyčíslené a zosumarizované, deti to majú napísané v školských slovníčkoch. ZRPŠ platila po 10,- eur na každého syna, taktiež triedne fondy, doklady o tom nemá. Vzhľadom ku jej finančnej situácii, v lete 2019 na dovolenke neboli, chodili sa kúpať do Tatralandie a do Bešeňovej. Na doplňujúce otázky uviedla, že opatrovateľský príspevok na svoju matku nepoberá. Jej matka poberá príplatky za opotrebovanie šatstva a príspevok na benzín, mesačne spolu cca 54,- eur. Jej matka používa vozidlo na návštevu ku lekárom, na nákup. Na otázky otca matka uviedla, že aktuálny stav na tachometri vozidla je približne 90 620 km. Podľa prepočtov matky, ona platí pohonné hmoty v rozsahu 90 %, niekedy 95 %. Jej matka jej prispieva na údržbu vozidla. Toto využíva matka niekedy i na pracovné účely, bola na ňom služobne i v Martine. Náhradu za použitie osobného motorového vozidla jej zamestnávateľ neposkytuje. Keď bolo potrebné niečo vybaviť, išla ona, cestovný príkaz si nevyplnila. Keď bolo pokazené služobné vozidlo, pri vyskladňovaní kamiónov chodievala na svojom aute, brávala brigádnikov. Za posledný rok použila

osobné motorové vozidlo pre služobné účely asi desaťkrát. Vyjadrila sa, že kvôli 100 km vyúčtovanie pre zamestnávateľa robiť nebude, nerieši to. Deťom otvorila účty v banke z dôvodu poskytnutého príspevku 22,- eur. Š. má na účte 20,- eur, S. 22,- eur. Ide o produkty výlučne pre deti, zriadené na to, aby sa deti naučili hospodáriť. Ona im poskytuje vreckové v hotovosti. Ku jednotlivým položkám, uvádzaným na bankovom výpise z účtu matky, na otázky otca matka uviedla, že ak dostala prostriedky od inej osoby, bolo to napr. 32,- eur pani U., ktorá ju žiadala, aby za ňu zaplatila z jej účtu internet. Ďalší poplatok, sumu 3,99 eura matka platí za kartu skylink, vedenú na jej brata, pretože používajú ju oni.

14. Z potvrdenia zamestnávateľa matky, spoločnosti S., L..C..I., Y., vyplýva priemerná čistá mzda matky za obdobie od januára do mája 2019 v sume 766,80 eura. Za obdobie jún - september 2019 vo výške 848,25 eura. Za mesiace október až december 2019 bola priemerná čistá mesačná mzda matky 823,48 eura. Za obdobie celého roka 2019 bola priemerná čistá mesačná mzda matky 808,13 eura. V roku 2019 nebola práceneschopná. Priemerná čistá mesačná mzda matky za obdobie od januára 2018 do 31. 12. 2018 predstavovala sumu 699,40 eura. Daňový bonus čerpala v sume 582,42 eura.

15. Z výpisu z LV č. XXX Obce Ž., katastrálne územie Ž., vyplýva, že matka je spoluvlastníčka v podiele 11/48 k záhrade, parcelné číslo XXX/X, v celkovej výmere 1 887 m² a spoluvlastníčkou zastavanej plochy a nádvorcia taktiež v podiele 11/48, parcelné číslo XXX, výmera 1 628 m². Okrem matky je vedených ďalších 7 spoluvlastníkov.

16. Z dokladu - žiadosti o otvorenie konta a pokyn na nákup - jednorazová investícia vyplýva, že matka investovala do realitného fondu sumu 212,- eur, do smart fondu 424,- eur, do balanced fondu 424,- eur v Tatra banke 06. 09. 2018.

17. Otec maloletých detí, K.. R. E., na pojednávaní dňa 21. 01. 2020 uviedol, že s návrhom matky na zvýšenie výživného nesúhlasí. On dal návrh na zníženie výživného, pretože keď bolo naposledy určované výživné, matka nemala žiaden príjem. V súčasnosti má matka väčší príjem na domácnosť, ako má on. On pri 6-ročnom dieťati platil na C. o 55 % viac, ako matka platí na C., pričom matka má na domácnosť väčší príjem. Náklady na bývanie, teda nájom bytu bytovému podniku predstavujú u neho sumu 153,78 eura mesačne. Za elektrinu, plyn a koncesionárske poplatky platí 54,64 eura mesačne, telefón pre neho a syna C. platí 27 - 30,- eur mesačne. Americkú hypotéku spláca vo výške 159,31 eura mesačne, čerpal ju v roku 2015 a v roku 2016 refinancoval. Prostriedky boli určené na kúpu osobného motorového vozidla Hyundai i30 Combi v roku 2015. Vozidlo malo cenu cca 15 000,- eur. Spláca bezúčelový úver po 65,98 eura mesačne, čerpaný pred rokom v sume 4 500,- eur. Peniaze boli čiastočne použité na dovolenku s C. do Egypta, čiastočne na vykrytie debetu, aby neplatil úroky z omeškania 40, - eur mesačne, plus boli peniaze použité pre potreby C.. Synovi treba upraviť stravu, má zlý zdravotný stav, je chudokrvný, navštevuje hematológiu, chodí do Smokovca kvôli respiračným ochoreniam a do Ľubochne kvôli nízkemu vzrastu. Športuje, potrebuje bežecké topánky, tie mu kúpi otec v akcii za 60,- eur. Kvôli chudokrvnosti potrebuje potraviny s vyšším obsahom železa, t. j. jedáva viac hovädzieho mäsa. Za železo otec dopláca približne 10,- eur mesačne. Predpisovaný mu je Kanavit, asi bez doplatku. Syn má problémy so zrážanlivosťou, má málo krvných doštičiek. Lekárka mu odporučila jesť veľa mäsa, na posedenie zje 7 párok. Ďalšiu pôžičku má otec v banke, spláca ju po 50,- eur mesačne, podľa jeho vyjadrenia bolo potrebné zaopatriť C. do školy. Pôžičku čerpal v júni 2019 v sume 1 000,- eur. Taktiež spláca C. telefón, kúpený na jeho narodeniny, po 20,- eur mesačne. V roku 2013 - 2014 čerpal od fyzickej osoby pôžičky v celkovej sume 5 000,- eur, ktoré však nezačal splácať. V zmluve má klauzulu, že ak sa dostane do omeškania s platbou čo len jednej splátky, splatným sa stane celý dlh, teda je to na dobrej vôli veriteľa. Za Imafex platí 12,- eur mesačne, strava v školskej jedálni pre C. stojí 33,- eur mesačne. Navštevuje už I. ročník strednej školy - Gymnázium v N. Y.. Otec si v podielových fondoch sporí na dôchodok po 15,- eur mesačne, DDP si platí po 20,- eur mesačne, v ďalšom DDP 5,- eur mesačne, investičné životné poistenie si platí po 16,65 eura mesačne, poplatok za vedenie účtu v Tatra banke, keďže sa dostáva do debetu, predstavuje 40,- eur plus 1,- euro mesačne platí poplatok a 5,- eur banke, aby mohol čerpať úver. Pohonné hmoty, čerpané na C. aktivity a návštevu lekára, stoja 95,- eur mesačne, permanentka na kickbox stojí 16,- eur na 7 vstupov pre C.. Platí mu i komornejšie tréningy, pretože sa mu darí, za ne je poplatok po 6,- eur. Celkové mesačné výdavky na kickbox sú 15,- eur. Synovi kúpil naposledy chrániče na nohy a na zuby za 25,- eur. Syn hráva futbal, tréningy má 3x týždenne, platí sa cestovné do Ondrašovej, niekedy ho vozí, niekedy ide syn spojom, takisto na kickbox. Jazyková škola na prvý polrok stála 70,-eur, učebnica 28,- eur. Za komunálny odpad platí ročne 45,11 eura, daň z nehnuteľností stojí 16,35 eura. Jeho (otcova) úrazová poisťka stojí 123,61 eura

ročne, životná poisťka otca stojí 478,82 eura ročne, poistenie profesijnej zodpovednosti stojí 45,76 eura ročne, poistenie domácnosti, ako nehnuteľnosti, stojí 45,- eur ročne, poistenie zariadenia domácnosti stojí 31,- eur ročne. C. platí úrazovú poisťku polročne v sume 22,31 eura, tiež druhú poisťku v sume 45,60 eura mesačne. Servis auta stojí 40,- eur mesačne, v čom je zahrnutá i výmena pneumatík, diaľničná známka stojí 50,- eur. Lieky pre otca stoja 30,- eur mesačne, užíva ich na cholesterol, vysoký krvný tlak, bolesti chrbtice, zvažuje vybavenie invalidného dôchodku. Do práce chodí verejnou dopravou, ktorá stojí 25,- eur mesačne. Cestovné pre C. do školy stojí 22,- eur, čo sú i poplatky cestovného na krúžky. Okrem výdavkov na obuv a ošatenie, na šport, majú výdavky na účasť na súťažiach, štartovné, ubytovanie a stravu, tiež cestovné na súťaže, a to asi 3 - 4x do roka, napr. v Prešove, Leviciach, Poprade, kde niekedy zvykne i prespať. Majstrovstvá Slovenska sú raz ročne, ide o jednoduchové súťaže napr. v Poprade, Prešove, Košiciach. Do Bratislavy sa chodieval na viac dní, mal by tam ísť koncom februára. Otec poukázal na svoj príjem v sume 1 097,- eur, keď v decembri a v novembri boli odmeny, ktoré inak nedostáva. V 5. mesiaci 2019 mal nadčasy za prácu pri voľbách, takú možnosť mal po 12 rokoch. Z prenajímania pôdy má príjem 21,84 eur ročne. Užíva ju poľnohospodárske družstvo. Iný príjem nemá.

18. Pokiaľ ide o návrh matky na zrušenie úpravy stretávania sa so synmi S. a Š., otec s ním nesúhlasí a poukazuje na viaceré obštrukcie zo strany matky. Podľa neho, synovia nemajú problém stretávať sa s ním a komunikovať. Poukázal na jeho pozitívny vplyv na C., ktorý mu bol zverený do osobnej starostlivosti. Polepšil sa mu prospech, stav atopického ekzému, ktorý má priamy súvis so psychikou, keď v súčasnosti sa mu kupujú už krémy len na premastenie, preventívne. Za preventívnu športovú prehliadku mu platí 40,- eur ročne. Pokiaľ ide o jeho hodnotenie dôvodov, pre ktoré sa S. E. Š. s ním nestretávajú, je to na základe rozhodnutia matky, a toto mu vravia aj iní ľudia. Podľa neho je v jednoznačnom záujme S. E. Š., aby sa s ním stretávali. Ak by bol zrušený styk s nimi, matka by celú výchovu detí nezvládla. Deti by to nezvládli psychicky, ani fyzicky, ani z hľadiska prospechu a ďalšej prípravy na život. Ak by bola zrušená úprava jeho styku so synmi, matka by mu styk s nimi neumožnila. Pokiaľ ide o spôsob obohatenia života detí jeho osobou, stretávali by sa, chodili by na výlety, kultúrne, športové podujatia, zabezpečoval by im všetko, čo chlapci v tomto veku potrebujú, taktiež mužský vzor správania. V domácnosti žijú len s dvomi ženami a už v minulosti bolo pri znaleckom skúmaní zistené, že majú zženštilé črty v správaní.

19. Z potvrdenia zamestnávateľa otca, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, u ktorého otec pracuje ako príslušník policajného zboru, mal súd preukázanú jeho priemernú čistú mesačnú mzdu za obdobie od januára 2019 do decembra 2019 v sume 1 211,98 eura, keď v novembri 2019 mal mzdu vo výške 1 745,85 eura, v máji 2019 v sume 1 606,92 eura, v júni 2019 v sume 1 236,51 eura, v decembri 2019 v sume 1 178,28 eur, inak dosahoval čistú mesačnú mzdu v sumách po 1 097,02 eura. Priemerná čistá mzda za rok 2018 bola vo výške 1 085,31 eura. Za rok 2017 dosiahol otec priemernú čistú mesačnú mzdu 976,16 eura.

20. Na podporu svojich tvrdení otec predložil listinné doklady svedčiace o jeho príjmoch a výdavkoch, s obsahom ktorých bolo oboznámené, vrátane zmlúv o pôžičke od F.. K.. R. L., v sumách 1.500,- eur, 1.500,- eur a 2.000,- eur v rokoch 2013 a 2014, u ktorých už splatnosť nastala.

21. V konaní boli vypočutí maloletí C. E., S. E. E. Š. E.. Maloletý C. E. sa vyjadril, že s otcom má lepšie vzťahy, ako s matkou. Podľa neho, matka sa úplne inak správa ku jeho bratom, on s ňou má zlý vzťah. Vzťahy s ňou sa postupne zhoršovali, adresovala mu výčitky, citovo ho vydierala. O otcovi sa matka vyjadruje negatívne, a aj jeho bratia majú o neho (C.) len zdanlivý záujem. Otec mu dal čítať zápisnicu, v ktorej bratia o ňom hovorili urážlivo, ale v druhej časti hovorili, že ho majú radi. Podľa neho nemajú úprimný záujem stretnúť sa s ním, a on tiež nie, po tom, čo mu spravili.

22. V konaní bola vypočutá priateľka otca, F.. K.. R. L., ktorá trávi voľný čas s otcom maloletých detí i s C. E. a má priame vedomosti o spolužití otca so synom C. a o vzťahoch v rodine. Podľa jej vnímania, maloletý C. má hlboko zakorenený kladný vzťah ku svojim bratom, v minulosti im prejavoval náklonnosť, venoval pozornosť i osobnú starostlivosť, napr. uviazal bratovi šnúrky, dbal na to, aby si vzal rukavice, čiapku, aby si bratia umyli ruky ap. Ako sa jeho bratia osamostatňovali, jeho starostlivosť voči nim u neho pretrvávala, bratov má rád. Bratia sa však o ňom vyjadrujú negatívne. On má 15 rokov, už si to uvedomuje a tým, že dospieva a všetko vidí, snaží sa odosobniť. On sám inicioval u otca, aby sa všetci stretli. V poslednom období to už tak nie je, podľa jej názoru, akoby sa vnútorne obrnil a nechce, aby mu už viac bolo ubližované. Ona sama bola svedkom toho, ako otec inicioval kontakt C. so svojou matkou

a bratmi, matka však deti nemotivuje. Otec má záujem stretávať sa so synmi, má ku všetkým rovnaký vzťah.

23. V konaní boli dňa 21. 02. 2019 vypočutí maloletí S. E. E. Š. E.. Maloletý S. E. sa na jednej strane vyjadril, že by nechcel ísť ku otcovi, na druhej strane sa vyjadril, že by chcel, aby býval s nimi, avšak, aby sa mamine nevyhrážal a nenadával jej. Domnieva sa, že otec ich nemá rád, lebo keď bývali s ním, nadával im, aj C.. Podľa neho (S.), C. nechce byť u otca, ale bojí sa ho, že by mu nedovolil u nich bývať. On by bol rád, keby C. chodil ku nim do Podturne, ale myslí si, že otec mu to nedovolí. Otec tvrdí, že mama im (S. E. Š.) nedovolí chodiť ku nemu, ale nie je to pravda. Oni sami tam nechcú chodiť. Maloletý Š. E. sa vyjadril, že naposledy bol s otcom v nedeľu, keď mal starý otec E. oslavu narodenín. Zavolala ich stará mama, on chcel ísť. Bol tam dve hodiny, rozprával so starými rodičmi, s C., s otcom nie, nechce sa s ním rozprávať, nemá ho rád. Podľa neho, otec nemá rád jeho, ani S., ani C.. Zničil by mamu, nechce ku nemu chodiť. Na otázku sudkyne, či by nechcel chodiť ku otcovi, ak by sa niečo zmenilo, odpovedal nieisto, že nevie. Chcel by, aby C. chodieval ku nim, má ho rád.

24. Súd nevykonal dôkazy navrhované zástupkyňou otca, t. j. oboznámenie s protokolom o emisnej a technickej kontrole osobného motorového vozidla matky, opätovné vyžiadanie potvrdenia o príjme matky od jej zamestnávateľa, vyžiadanie potvrdenia školy o poplatkoch za stravu maloletých v škole, vyžiadanie správy od MUDr. Q. o stomatologickej starostlivosti matky, vyžiadanie správy od Sociálnej poisťovne a ÚPSVaR Liptovský Mikuláš o poskytovaných dôchodkoch a dávkach matke matky. Súd nevykoná dôkaz ani opakovaným výsluchom svedkyne L., a vyžiadanim ďalších dokladov svedčiacich o výdavkoch matky na maloleté deti, ani vyžiadanie správ od bankových inštitúcií o existencii účtov matky a vyžiadanim dokladu svedčiaceho o údajných investíciách v prospech maloletého C. E., ani vyžiadanie potvrdenia realitnej kancelárie o nehnuteľnosti týkajúcej sa spoluvlastníctva matky, pretože ide o dôkazy, ktoré sa týkajú okolností, ktoré možno zistiť z iných už vykonaných dôkazov, resp. ide o nadbytočné a nevhodné dôkazy, ktoré nemajú zásadný význam pri zisťovaní skutočného stavu veci. Matka v konaní predložila prehľadné výpisy zo svojho účtu, taktiež doklad svedčiaci o vložení prostriedkov do investičných fondov, s ktorými bude, podľa jej vyjadrenia, môcť disponovať syn C. po dovŕšení plnoletosti. Ako kontraproduktívny a zbytočne zaťažujúci hodnotí súd návrh na preverovanie prípadnej existencie ďalších účtov matky a oboznámenie s protokolom o emisnej a technickej kontrole vozidla používaného matkou, zvlášť, keď ani otec takéto dôkazy vo vzťahu k jeho osobe nepredložil a nenavrhol. Pokiaľ ide o doklady o výplate dôchodku matke matky, s týmito bolo oboznámené, a pokiaľ ide o štátne dávky súvisiace s jej nepriaznivým zdravotným stavom, k ich výške sa matka vyjadrila, a tieto sa pohybujú vo všeobecných sumách, verejnosti známych, a slúžia k výhradnej potrebe osoby oprávnenej. Pokiaľ ide o zvýšené výdavky matky na stomatologickú starostlivosť, k týmto sa matka vyjadrila, že išlo dávnejšie výdavky, spred 3 rokov. Súd nepovažoval za účelný opakovaný výsluch svedkyne L., keďže táto sa už ku predmetu konania vyjadrila podrobne na pojednávaní dňa 11. 4. 2019. Ako nadbytočnú považoval súd požiadavku na predloženie ďalších dokladov o výdavkoch matky súvisiacich so starostlivosťou o synov, pretože na pojednávaní sa jasne viackrát vyjadrila, že nedisponuje všetkými dokladmi, neuskladňuje ich.

25. Podľa ust. § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.⁶ <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/36/20170701>> Ustanovenia § 24 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/36/20170701>>, § 25 a 26 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/36/20170701>> sa použijú primerane.

26. Podľa ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

27. Podľa ust. § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

28. Podľa ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery, je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo

sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitého zákona.

29. Podľa ust. § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

30. Podľa ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

31. Podľa ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

32. Podľa ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

33. V rámci zhrnutia návrhov a hodnotenia vykonaných dôkazov matka v záverečnom návrhu žiadala zvýšiť výživné na S. E. Š. po 150,- eur mesačne od februára 2018. Súčasne navrhla, aby súd zrušil úpravu styku otca so synmi. Otec na súde povedal, že by za deti dal aj život, pritom povedal na Š., že kradne, a to svedčí o všetkom. Deti boli vypovedať na súde, je to ich rozhodnutie, ona ich neovplyvňuje.

34. Zástupkyňa otca v záverečnom návrhu zdôraznila okolnosti, z ktorých má vyplývať odôvodnenosť návrhu otca na zníženie výživného, najmä z dôvodu zvýšenia príjmu matky, zníženia výdavkov na syna C., keďže tento bol zverený do osobnej starostlivosti otca, a teda výdavky vzrástli jemu. Taktiež, návrh matky na zmenu úpravy styku, teda zrušenie úpravy stretávania sa otca s deťmi, je v celom rozsahu nedôvodný. Návrh otca na zníženie výživného považujú dôvodný, vzhľadom na vykonané dokazovanie. Matka v čase posledného rozhodovania o výživnom poberala len rodičovský príspevok, rodinné prídavky na maloleté deti. Samotný krajský súd konštatoval na základe odvolania otca voči výške výživného na maloletého C., že pokiaľ súd stanovil výživné na maloletého S. vo výške 90,- eur, a na Š. 60,- eur mesačne, za primerané považuje odvolací súd stanovenie výživného na maloletého C. vo výške 100,- eur. Pokiaľ ide o tvrdenia matky, že deti sú vekovo staršie, je v danej veci potrebné prihliadať na to, že matke nie sú vyplácané rodičovské príspevky, resp. rodinné prídavky v dôsledku jej zavineného konania, tak ako to konštatoval v podstate aj Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci 9Em/1/2014, keď u matky chýba adekvátny výchovný vplyv na maloleté deti. Deti stretnutie s otcom v podstate nevyklúčujú. Naďalej je v záujme detí, aby otec mal súdnym rozhodnutím upravený styk s nimi. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že maloleté deti majú bežné výdavky spojené s oblečením, s obuvou, školskými, mimoškolskými aktivitami, zdravotný stav maloletých detí nevyžaduje zvýšené výdavky. Pokiaľ ide o matkou tvrdené náklady, majú za to, že matka nevhodne vynakladá prostriedky a výdavky sú umelo navyšované. Hoci otcovi stúpol príjem, rovnako je tak u matky, a tejto finančne vypomáha jej matka. Matka maloletých je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľnosti zapísanej na Okresnom úrade Liptovský Mikuláš pre k. ú. Ž., na čísle LV XXX, kde má spoluvlastnícky podiel, na ktorý pripadá výmera 805,52 m², pričom pri charaktere pozemku, jeho umiestnení, je možné v prípade aj minimálnej ceny na obec Ž., tento speňažiť za hodnotu okolo 24. 000,- eur. Matka nevhodne nakladá s peňažnými prostriedkami, ktoré má od zamestnávateľa, ako aj s peňažnými prostriedkami, ktoré môže pobrať z úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, teda rodinné prídavky, ktoré nedostáva v dôsledku neplnenia si svojich povinností na maloleté deti, a teda, deti oberá o možnosť poskytovať im vyšší štandard. S prihliadnutím na uvedené tieto považujú návrh na zvýšenie výživného za nedôvodný, naopak, daný je dôvod na zníženie výživného.

35. Otec v plnom rozsahu vyjadril súhlas so záverečným návrhom svojej zástupkyne.

36. Zástupkyňa kolízneho opatrovníka v záverečnom návrhu navrhla výživné primerane zvýšiť, pretože sa zvýšili výdavky na maloleté deti, vzhľadom k tomu, že maloleté deti sú vekovo staršie, pričom

výšku ponecháva na úvahe súdu. Návrh otca na zníženie výživného žiadala zamietnuť, pretože to nie je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Súčasne navrhla ponechať doterajšiu úpravu styku otca s maloletými, so súčasným odporúčaním naďalej pracovať so psychológom na zlepšení vzťahu. V uvedených intenciách znejú i písomné správy, záznamy a odporúčania úradu ako kolízneho opatrovníka.

37. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania, hodnotiac dôkazy jednotlivo, ako aj vo vzájomných súvislostiach, mal súd preukázaný nasledovný skutkový a právny stav. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 8C/145/2009-483 zo dňa 10. 10. 2012 v spojení s doplňovacím rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 8C/145/2009-530 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 10Co/466/2013-571 zo dňa 30. 05. 2014, právoplatným dňa 30. 6. 2014. boli maloleté deti C., S. E. Š. E. zverené do osobnej starostlivosti matky. Súd zaviazal otca prispievať na výživu maloletých detí (C. 100,- eur mesačne, S. 90,- eur mesačne, Š. 60,- eur mesačne) a súčasne upravil styk otca s maloletými.

38. V čase posledného rozhodovania o výživnom pre maloletého Š. E. E. S. E. v konaní sp. zn. 8C/145/2009 bol preukázaný priemerný čistý mesačný príjem otca maloletých detí vo výške 817,80 eur, priemerný čistý mesačný príjem ich matky (ktorá po ukončení rodičovskej dovolenky v júni 2012 bola poberateľkou opatrovateľského príspevku) predstavoval sumu 231,66 eur. Každý z rodičov mal bežné výdavky na svoju výživu, rovnako maloleté deti mali len bežné výdavky na stravu, ošatenie, obuv, hygienu, voľnočasové aktivity, každý z rodičov mal vyživovaciu povinnosť len voči maloletým synom, pochádzajúcim z ich manželstva.

39. V súčasnosti je príjem otca vyšší o približne 400,- eur, príjem matky je vyšší o viac ako 500,- eur. Uvedenú skutočnosť súd hodnotí ako zmenu zásadného významu.

40. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/209/2017 zo dňa 25. 06. 2018, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 9CoP/1/2019-366 zo dňa 25. 4. 2019 súd rozhodol o zverení maloletého C. E. do osobnej starostlivosti otca a o vyživovacej povinnosti matky voči nemu v čiastke po 100,- eur mesačne. Súd styk matky s maloletým neupravil, najmä so zreteľom na záujmy maloletého, keď autoritatívne rozhodnutie o úprave styku by v danom štádiu bolo v príkrom rozpore s postojom maloletého i v rozpore so sledovaným cieľom priaznivo formovať a stabilizovať jeho psychický vývoj, apelujúc na rodičov, aby primeranou formou motivovali a formovali jeho zdravý postoj ku matke a ku svojim bratom.

41. V čase konania a rozhodovania o zmene osobnej starostlivosti vo vzťahu k maloletému C. E. bol dňa 25. 06. 2018 ustálený zárobok otca za posledných 12 mesiacov vo výške 1 045,57 eura, u matky bol preukázaný priemerný čistý mesačný príjem za obdobie od septembra 2017 do mája 2018 vo výške 707,69 eura. Otcov príjem z nájmu poľnohospodárskych pozemkov predstavoval za rok 2017 sumu 21,84 eura. V čase uvedeného rozhodovania matka žila v jednej domácnosti so synmi S. E. Š. a svojou matkou. Maloletý C. E. sa fakticky nachádzal v otcovej starostlivosti od 02. 10. 2017. S otázkou výživného vo vzťahu k maloletému C. E. sa teda súd vysporadúval v nedávnej dobe, keď dňa 25. 04. 2019 bola Krajským súdom v Žiline rozsudkom č. k. 9CoP/1/2019-366 ustálená suma výživného na maloletého C. E., teda na dieťa vo veku približne 15 rokov, vo výške 100,- eur mesačne.

42. Pri súčasných úvahách o rozsahu úpravy vyživovacej povinnosti otca vo vzťahu ku dvom mladším synom vo veku necelých 13 rokov a 11 rokov bral súd do úvahy odôvodnenosť potrieb maloletých detí, schopnosti a možnosti rodičov. Z vykonaného dokazovania vyplýva zásadná zmena pomerov na strane obidvoch rodičov maloletého, i samotných maloletých. Súčasne súd vyhodnocuje otázku, či sa niektorý z rodičov bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu. Taktiež súd prihliada na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný rodič na seba berie.

43. V danom prípade súd bral do úvahy skutočnosť, že od poslednej úpravy výživného na maloletého Š. E. a S. E. uplynulo viac, ako 7 rokov, čomu primerane zodpovedá i nárast a vývoj životných nákladov, slúžiacich na uspokojovanie nielen všetkých odôvodnených hmotných potrieb, ale aj ďalších odôvodnených potrieb, dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa, t. j. kultúrne, športové, rekreačné a iné potreby. Deti sa venujú neplateným záujmovým aktivitám v škole, matka deťom vyplňa záujmové aktivity výletmi do okolia, návštevou aquaparku, v roku 2018 bola s deťmi na zahraničnej dovolenke, na ktorú finančné prostriedky čerpala z pôžičky.

44. Ďalšou úvahou, ktorou sa súd riadil pri rozhodovaní o návrhu na zvýšenie výživného na maloletých, je sledovanie určitej proporcionality určeného výživného u všetkých troch maloletých detí, berúc prímerné do úvahy vekový rozdiel, zdravotný stav detí, fyzickú a duševnú vyspelosť, spôsob a obsah prípravy na budúce povolanie a pod. V konaní bolo preukázané, že najstaršie z maloletých detí začalo navštevovať strednú školu, kým maloletí S. E. Š. sú stále žiakmi základnej školy.

45. Súd sa nestotožňuje s jednou z argumentácií otca, že matkin príjem do domácnosti je vyšší, ako jeho príjem. V domácnosti otca žijú dve osoby, t. j. otec a maloletý syn C., kým v domácnosti matky žije päť osôb. Na jednej strane otec argumentuje skutočnosťou, že matke finančne a osobne vypomáha jej matka, na druhej strane bolo preukázané, že hoci otec tvrdí, že nežije so svojou priateľkou v jednej domácnosti, z jeho výpovede i z výpovede jeho priateľky a maloletého C. E. vyplýva, že priateľka otca je tomuto nápomocná nielen pri poskytovaní finančnej pomoci, pôžičiek, ktorých splatnosť už nastala dávnejšie, pričom k vymáhaniu akýmkoľvek spôsobom priateľka otca nepristúpila, taktiež súd konštatuje, že priateľka otca je mu nápomocná i pri osobnej starostlivosti o maloletého C., keď maloletý sa zvykne zdržiavať i v jej domácnosti, kde sa pripravuje na vyučovanie, absolvujú spolu rôzne výlety a pod. U otca i matky súd konštatuje čiastočne nevhodné nakladanie s finančnými prostriedkami v rámci platenia viacerých poistení a čerpania viacerých pôžičiek, súd u matky konštatuje nevhodný prístup, keď si neuplatňuje u svojho zamestnávateľa náhradu za používanie súkromného motorového vozidla na pracovné účely. Hoci u matky bolo preukázané, že je spoluvlastníčkou neužívanej nehnuteľnosti v komerčne strategickej turistickej a rekreačnej oblasti, súd upriamuje pozornosť, že tento majetok je vo vlastníctve ďalších 7 osôb, pričom do budúcnosti nehnuteľnosť predstavuje potenciálny zdroj príjmu, resp. majetok pre synov, zvlášť, ak sa matka vyjadrila, že dbá na zachovanie úspor syna C., a proti tejto skutočnosti otec nenamietal. Na druhej strane nemožno nezazlievať matke, že doposiaľ neprejavila primeranú snahu o získanie informácií od ostatných spoluvlastníkov k otázke prípadného primeraného vyrovnania.

46. Na základe ustáleného skutkového stavu súd považoval návrh matky na zvýšenie výživného za dôvodný čiastočne, a to v rozsahu vyplývajúcom z enuciátu tohto rozsudku. Vo zvyšnej časti súd návrh matky, ako nedôvodný, zamietol. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu súd nepovažuje za dôvodný návrh otca na zníženie výživného, a tento zamietol. U maloletých synov došlo k reálnemu nárastu životných nákladov, pričom u otca nedošlo ku poklesu príjmu, ale ku jeho zvýšeniu, a v tejto súvislosti neunikla pozornosti súdu ani skutočnosť, že keď na jednej strane otec argumentuje bezdôvodným návrhom matky na zvýšenie výživného, na druhej strane on sám podal na súd návrh na zvýšenie výživného na maloletého C. E. v niekoľkonásobne vyššej sume. Čo by bolo v hrubom nepomere a disproporcii s výživným pre mladších synov. Na základe takto ustáleného skutkového a právneho stavu súd pri čiastočnom vyhovení návrhu matky a ustálení sumy výživného vyslovil, že zameškané výživné za obdobie od 1. 2. 2018 do 31. 1. 2020 na maloletého S. E. v sume 240,- eur a na maloletého Š. E. v sume 480,- eur sa povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach po 20,- eur na každé dieťa, spolu s bežným výživným, prvýkrát v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku, pričom nezaplatením čo i len jednej splátky sa stane splatným celý zvyšok dlhu na výživnom naraz.

47. Pokiaľ ide o návrh matky na zrušenie úpravy styku otca s maloletými deťmi, v tejto súvislosti súd poukazuje na preukázaný skutkový stav, vek maloletých, ich vyjadrenia, na prezentované postoje, a taktiež vyhodnotil nízku zodpovednosť rodičov a ich absentujúcu snahu o nápravu vzťahov medzi maloletými deťmi a rodičmi navzájom. Hoci je zrejmé, že v inom konaní súd neupravil styk matky otca s maloletým synom C. E., tak súd zdôrazňuje, že nemožno paušálne pristupovať ku hodnoteniu tejto otázky vo vzťahu ku maloletým synom S. E. Š.. V čase rozhodovania o tom, či je v záujme maloletého C. E. upraviť styk s matkou, súd vychádzal zo situácie, keď syn sa nachádzal dlhšiu dobu v starostlivosti otca, a jednoznačne bolo preukázané, že oproti minulosti, keď u C. boli konštatované vážnejšie poruchy správania a nepriaznivé psychické prežívanie, dochádzalo postupne ku konsolidácii jeho stavu, za súčinnosti psychológov i pedagógov. Určujúcim a zásadným kritériom pri skúmaní najlepšieho záujmu C. boli jeho postoje a prania, ktoré súd vyhodnocoval so zreteľom k jeho rozumovej a emocionálnej vyspelosti, a nevyhnutnú potrebu stabilizácie jeho pomerov. Viac, než autoritatívne rozhodnutie súdu o úprave styku, bolo potrebné upriamiť pozornosť rodičov na hľadanie racionálnych riešení v prospech neho, i jeho súrodencov.

48. Pokiaľ ide o maloletého S. E. Š., obidvaja prejavili kladný vzťah ku svojmu bratovi C., rovnako aj on k nim, maloletý S. dokonca prezentoval túžbu, aby otec žil s nimi v jednej domácnosti, za podmienky, že

nebude nadávať matke a urážať ju. Neistý postoj druhého syna Š., ktorý nevylúčil zásadným spôsobom chuť stretávať sa s otcom, svedčí i o jeho túžbe po harmonizácii vzťahov v rodine. Na základe uvedených zistení súd považuje za kontraproduktívne zrušiť doposiaľ trvajúcu úpravu styku otca s maloletými deťmi, pretože takéto rozhodnutie by mohlo viesť k hrozbe absolútnej straty motivácie obidvoch rodičov urovnať vzťahy medzi rodičmi a deťmi navzájom i medzi deťmi navzájom. Na základe uvedeného súd návrh matky, ako nedôvodný, zamietol.

49. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku, keď žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš v štyroch vyhotoveniach. Odvolanie môže podať účastník, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Popri všeobecných náležitostiach je potrebné v odvolaní uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie na peňažné plnenie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému podľa § 370 a nasl. CMP.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením rozsudku.